

København, den 01. september 2014

Vedrørende Justitsministeriets orientering af 30. juni 2014, sagsnr. 2014-0049-0006.

Vi henvender os til retsudvalget i anledningen af den orientering om sagsbehandlingstiderne i vold- og voldtægtssager, som Justitsministeriet har fremsendt til Retsudvalget den 30. juni 2014.

Orienteringen blev debatteret i pressen, blandt andet i 24/7, hvor Joan-Søstrene, Karina Lorentzen Dehnhard m.fl. kommenterede på orienteringens oplysninger om, at voldtægtssager ikke behandles i retssystemet inden for forudsat tid.

Mere rystende for Joan-Søstrene end sagsbehandlingstiden er imidlertid oplysningerne om, at dømte i voldtægtssager ikke indsættes til afsoning eller varetægtsfængsles efter dom, men for størstedelens vedkommende kan forlade retsbygningen som frie mænd (kvinder) for først langt senere at blive sendt til afsoning. Det har lidt populært udlagt den følge, at ofret risikerer at møde sin(e) gerningsmand/mænd i Brugsen om lørdagen efter den eller de pågældende er blevet fundet skyldige i voldtægten om torsdagen. Dette kan særligt undre, fordi det af Folketinget mange gange gennem tiden er blevet fastslået, at voldtægt er en personfarlig form for kriminalitet, som skal tages meget alvorligt. Faktisk så alvorligt, at retshåndhævelsesarresten i sin tid blev indført netop i forbindelse med en voldtægtssag.

Vi er ikke sikre på, om den manglende indsættelse til afsoning eller manglende varetægtsfængsling skyldes, at straffene for voldtægt er blevet kortere og åbenbart så korte, at fængsling til afsoning eller varetægtsfængsling ikke mulig efter retspraksis, eller om anklagemyndigheden har ændret praksis og ikke begærer fængsling. Men uanset om det måtte være et af disse forhold, der gør sig gældende, eller et andet, så vil vi hermed opfordre Retsudvalget til gennem lovgivningen at sikre, at dømte i voldtægtssager fremover sendes direkte til afsoning eller i det mindste varetægtsfængsles frem til afsoning er mulig.

Joan-Søstrene er desuden bekymrede over, at antallet af voldtægtsanmeldelser er betydeligt lavere end sammenlignet med vores naboland Sverige. Den seneste Offerundersøgelse (Balvig et al. 2013) viser, at voldtægtsanmeldelser de sidste 20-30 år har ligget på mellem 400 og 600 tilfælde om året, mens antallet af anmeldelser for voldtægt i Sverige ligger på over 6000 årligt (BRÅ). Vi har ingen grund til at tro, at Danmark har markant lavere prævalens af voldtægter end i Sverige, og det er der heller ikke noget, der tyder på i de nationale offerundersøgelser (BRÅ & DKR). Men seksuelle overgreb – herunder voldtægt - er en af de forbrydelser, som anmeldes i mindst udstrækning, og vi har gennem vores virke som anonym rådgivning i mere end 30 år erfaret, at mange kvinder, der er udsat for seksuelle overgreb herunder voldtægt, ikke vælger at anmelde. Det betyder, at gerningsmanden/-mændene, forsat går fri og kan udsætte andre for seksuelle overgreb. Vi vil derfor kraftigt opfordre til, at man undersøger, hvordan man i højere grad kan få kvinder (og mænd) udsat for voldtægt og andre seksualforbrydelser til at anmelde, og at man undersøger, om der er behov for en ændring af Straffeloven for i højere grad at kunne retsforfølge gerningsmanden/-mændene. På EU-niveau har der allerede været forslag om at indføre lovgivning, der i stedet for at være baseret på 'vold' og 'tvang', er baseret på 'manglende samtykke'. Denne ændring vil tage hensyn til, at hovedparten af alle

Joan-Søstrene

c/o Danner, Nansensgade 1, 1366 København K • mail@joan-soestrene.dk • www.joan-soestrene.dk
Telefon 33 14 74 84 • Åbningstider mandag og torsdag 18.00-20.30

voldtægter foregår mellem personer, der kender hinanden og har et tillidsforhold, og hvor fysisk vold ofte ikke indgår i voldtægten. En lovgivning baseret på manglende samtykke er også et krav i Istanbul-konventionen (2011), som Danmark har underskrevet og dermed forpligter sig til at ratificere (18. februar 2014). Formålet med at erstatte 'vold' med 'manglende samtykke' i lovgivningen om voldtægt er at signalere at samtykke er en forudsætning for sexuel samvær, og at alle parter derfor er ansvarlige for at sikre, at der er samtykke til den seksuelle aktivitet.

Vedhæftet finder I en folder om os og vores arbejde. Såfremt Retsudvalget ønsker yderligere oplysninger, står vi givetvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Joan-Søstrene

Joan-Søstrene

c/o Danner, Nansensgade 1, 1366 København K • mail@joan-soestrene.dk • www.joan-soestrene.dk
Telefon 33 14 74 84 • Åbningstider mandag og torsdag 18.00-20.30